

Єгупов Ю.А.
к.е.н., доцент
ОНЕУ, Україна

Yuriy YEGUPOV
PhD Economics, Chair «Economy of enterprise»
Odessa State Economic University, Ukraine

ЛОГІКА ОБҐРУНТУВАННЯ
ВИРОБНИЧОЇ ПРОГРАМИ
НАЯВНИМИ ТРУДОВИМИ
РЕСУРСАМИ ПІДПРИЄМСТВА

PRODUCTION PROGRAM
RATIONALE OF THE LABOR
RESOURCES IN THE
AVAILABILITY

Запропонована логічна схема обґрунтування виробничих планів наявними трудовими ресурсами підприємства. Визначені особливості впливу ринку праці на потенційні й реальні можливості кадрового забезпечення плану виробництва і підприємства в цілому. Досліджені взаємозв'язки плану по праці з іншими розділами тактичного плану в процесі обґрунтування виробничої програми підприємства.

Be proposed logic was justifying of production plans the availability labor resources of the entity. Features of influence of the labor market to potential and to real possibilities of staffing provision of production and the entity as a whole are determined. In the process was justifying of production program are researched the interaction of plan on labor with other sections of the tactical plan the entity.

Формування виробничої програми (ВП) підприємства є стрижневим процесом, що інтегрує усю сукупність розрахунків, здійснюваних у контексті тактичного планування, починаючи від аналізу ринкового попиту й закінчуючи оцінкою рівня досягнення цільових настанов і економічних критеріїв. Розвиток ринкових відносин обумовив необхідність кардинальних змін логіки маркетингового й ресурсного обґрунтування ВП підприємства, включаючи планування кадрового забезпечення виробництва. Рішення зазначеного завдання може бути отримане тільки в результаті здійснення комплексу взаємозалежних розрахунків, що виконуються у декількох розділах тактичного плану підприємства.

Основні ж розрахунки по обґрунтуванню ВП наявними трудовими ресурсами підприємства здійснюються в складі плану по праці, що полягає із трьох взаємозалежних підрозділів: плану підвищення продуктивності праці; плану по складу й чисельності працівників підприємства; плану по

заробітній платі.

У нових умовах суттєво ускладнилися взаємозв'язки плану із праці з іншими розділами тактичного плану в процесі ресурсного обґрунтування ВП підприємства (рисунок). Значно посилюється вплив зовнішніх факторів на рівень трудових показників. Найбільшою мірою на можливості кадрового забезпечення виробництва збільшився вплив ринку праці, що має складну, розгалужену інфраструктуру (яка включає в себе служби зайнятості, центри підготовки кадрів, пенсійний фонд, фонд сприяння підприємству та ін.).

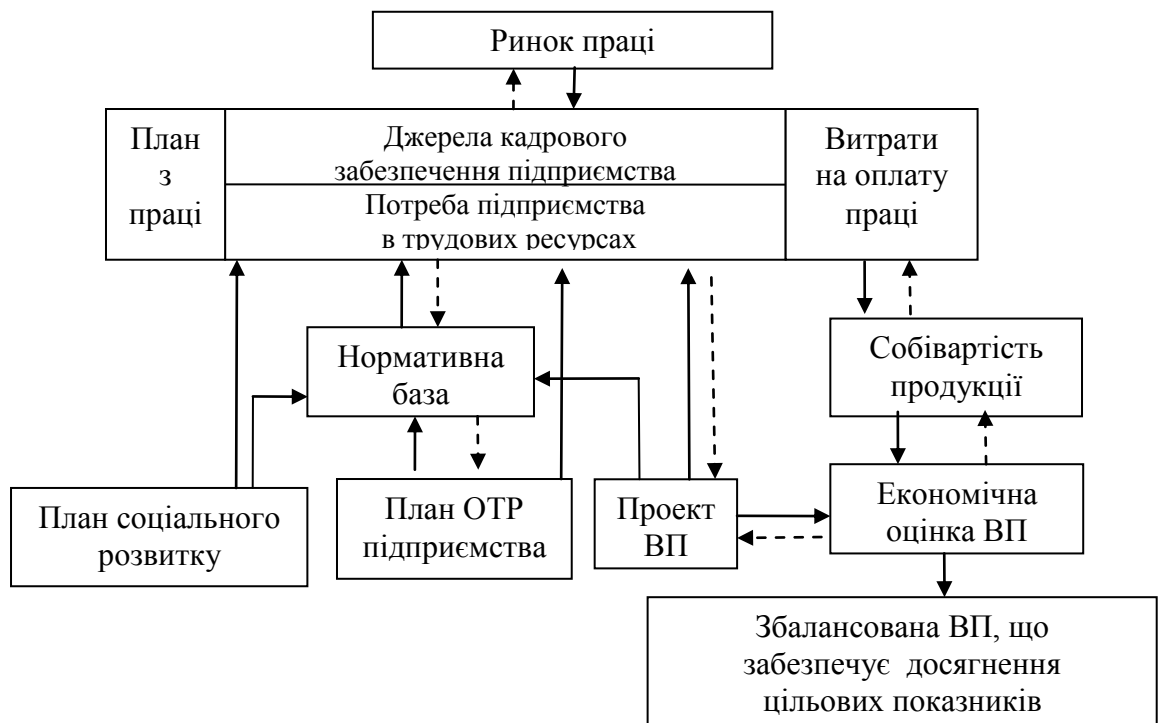

Рисунок. Логіка обґрунтування ВП наявними трудовими ресурсами підприємства в ринкових умовах.

З одного боку, регулюючи склад, структуру й форми руху робочої сили, ринок праці безпосередньо визначає *потенційні можливості* кадрового забезпечення виробництва й підприємства в цілому (робітниками та службовцями необхідних професій, спеціальностей і кваліфікації). З іншого боку, регулюючи вартість робочої сили й впливаючи на рівень витрат на оплату праці та собівартість продукції, ринок праці опосередковано визначає *реальні можливості* кадрового

забезпечення виробництва.

Являючись найважливішим розділом тактичного плану, план по праці впливає на кількісні та якісні показники виробничої діяльності підприємства.

Так, з одного боку, параметри ВП прямо й опосередковано (через нормативи і норми праці, що містяться в нормативній базі підприємства) визначають поточну й перспективну потребу виробництва в робітниках та службовцях певних професій, спеціальностей і кваліфікації. З іншого боку, наявність можливостей покриття потреб у трудових ресурсах визначає об'ємні показники ВП підприємства. У випадку відсутності зазначених можливостей (наприклад, при дефіциті висококваліфікованих робітників та службовців необхідних професій), проводиться корегування обсягів виробництва окремих видів продукції, на що вказує відповідна пунктирна стрілка.

Можливості росту обсягів виробництва конкурентоспроможної продукції багато в чому визначаються наявністю резервів підвищення продуктивності праці. Останні в значній мірі залежать від змісту плану організаційно-технічного розвитку (ОТР) підприємства. Істотний вплив на ріст продуктивності праці здійснюють заходи плану соціального розвитку підприємства (рисунок).

Рівень ефективності використання трудових ресурсів опосередковано, через рівень витрат на заробітну плату й собівартість продукції, багато в чому визначає результати економічної оцінки ВП. Для досягнення цільових показників (наприклад, цільового чистого операційного прибутку) може знадобитися скорочення чисельності працівників і витрат на оплату праці. Це, у свою чергу, може обумовити необхідність включення в план ОТР підприємства заходів, спрямованих на підвищення продуктивності праці. За результатами економічної оцінки ВП (рисунок) можуть бути скореговані окремі її параметри.